

Kaksikielisen opettajan ABC – Språkbud inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Helsinki

Till dig, lärare inom språkbudet,

Välkommen till introduktionen för lärare inom språkbudet. Syftet är att ge omfattande information och praktiska verktyg för att genomföra tvåspråkig småbarnspedagogik. Vi hoppas att du med hjälp av detta material kan utveckla din undervisning och stödja elevernas språkliga och kulturella utveckling.

Materialet har producerats tillsammans med lärare med stöd av projektet Helsinki oppii kielillä 6, som finansieras av Utbildningsstyrelsen i Finland. Mer information om andra språkprojekt och det material som producerats inom dem finns på www.kielet.hel.fi.

Jenna Balk
projektplanerare

Innehåll

Introduktion till språkbad	4
<i>Vokabulär</i>	4
<i>Språkbadets histori i Finland</i>	4
<i>Dokument som styr vår verksamhet</i>	5
<i>Målet med språkbad</i>	5
<i>Språkbad i Helsingfors</i>	6
Pedagogiska principer för språkbad.....	6
<i>Funktionellt språkbad</i>	6
<i>Förväntningar</i>	7
Språkinläring	8
<i>Barns språkliga utveckling</i>	9
<i>Språkinläring ur ett hjärnforskningsperspektiv</i>	10
<i>Att lära sig svenska i ett språkbad</i>	11
Språkmedvetenhet	12
<i>Dokument som styr verksamhet</i>	12
Vardagsliv i språkbad	14
<i>Tematisk arbete i språkbad</i>	14
<i>Stödmaterial för planering</i>	14
<i>Utvärdering</i>	15
<i>Kom ihåg!</i>	15
Källa:	16

Introduktion till språkbad

Språkbadet är tvåspråkig undervisning, även om förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken i huvudsak ges på målspråket svenska. I språkbad är svenskan inte bara ett inlärningsverktyg utan också ett inlärningsobjekt, vilket man måste ta hänsyn till när man planerar verksamheten. Språkbadsverksamhet av hög kvalitet stöder barnens språkinläring och gör det möjligt för dem att studera på svenska, även om det inte är deras modersmål.

Vokabulär

Tvåspråkig småbarnspedagogik/förskoleundervisning = Ett samlingsbegrepp för verksamhet/undervisning på ett annat språk än undervisningsspråket i daghemmet. Språkbad är en form av tvåspråkig småbarnspedagogik, även om småbarnspedagogiken till 100 procent är svenskspråkig. Språkbads grupperna är belägna i finska daghem och skolor.

Språkbad i de inhemska språken = I Finland kan språkbad ordnas endast på de officiella språken (finska och svenska) eller på ett minoritetsspråk (samiska). Övrig tvåspråkig småbarnspedagogik och förskoleundervisning kan ordnas på olika språk.

Undervisningsspråk = Det språk på vilket verksamheten i allmänhet bedrivs i daghemmet. I detta sammanhang finska.

Målspråk/undervisningsspråk = Det språk som lärs ut och används i den tvåspråkiga småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. I detta sammanhang svenska.

Språkbadsstig = Innebär att barnet deltar i språkbad från småbarnspedagogiken till slutet av grundskolan. Språkbadet planeras så att man för varje grupp har tänkt ut denna väg i förväg, t.ex. vilken skola man ska gå i från förskolan.

Scaffolding/stöttning = stöd för språkinläring

Tidigt fullständigt språkbad = En form av språkbads verksamhet där man börjar från småbarnspedagogiken och fortsätter till slutet av grundskolan. Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen sker 100 % av verksamheten på svenska. Personalen talar konsekvent svenska, men barnen kan välja vilket språk de vill använda. De uppmuntras att tala svenska dagligen på sin åldersnivå. I vissa situationer där ett barn är skadat, i stor fara eller i ett tillstånd av stor känslomässig nöd kan personalen använda finska för att barnet skall känna sig tryggt.

Språkbadets histori i Finland

Språkbadsverksamheten fick sitt ursprung i Kanada som ett svar på behovet av att stärka kunskaperna i franska, Kanadas andra officiella språk. Språkbadet spred sig från Kanada till Finland, särskilt till de svenskspråkiga områdena. I Finland kan språkbad ordnas på landets officiella språk (finska och svenska) eller på ett minoritetsspråk (t. ex. samiska). Avsikten är att språkbad ska anordnas på minoritetsspråket i regionen. Därför ordnas språkbad i huvudsak på svenska.

Tidigt fullständigt språkbad valdes som modell för Finland eftersom det har visat sig vara den mest effektiva formen av språkbad i Kanada. Den kanadensiska modellen anpassades för att passa bättre i Finland. Influenser hämtades också från Katalonien i Spanien, där målet är att bevara kunskaperna i katalanska, som är ursprungsspråket i regionen. I den finska modellen betonas tvåspråkighet/flerspråkighet mer än i andra länder.

Till skillnad från andra språkbadsländer, där språkbadet har initierats av föräldrarna, har språkbadet i Finland initierats av politiska och forskningsmässiga skäl. Som ett resultat av detta har språkbadet följts upp och utvecklats genom vetenskaplig forskning och socialt stöd. Helsingfors är den största språkbadskommunen i Finland.

Bergroth (2015)

Dokument som styr vår verksamhet

I Grunderna för planen för småbarnspedagogik, kapitel 4.6.1 Småbarnspedagogik på två språk, beskrivs språkbud på följande sätt:

"Tidigt fullständigt språkbud i de inhemska språken är ett program som börjar i småbarnspedagogiken och fortsätter genom hela den grundläggande utbildningen. Språket i småbarnspedagogiken, undervisningsspråket i förskolan och skolan och det andra inhemska språket eller samiska ska bilda en helhet. Småbarnspedagogiken ska huvudsakligen ske på språkbudsspråket.

Utvecklingen av barnens modersmål – ett eller flera – ska stödjas i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna. Målet för verksamheten är att var och en i personalen konsekvent använder endast ett språk: antingen språkbudsspråket eller det språk som småbarnspedagogiken ordnas på.

Barnen ska uppmuntras att använda språkbudsspråket, men de ska ha möjlighet att bli förstådda också på sitt modersmål. Målet är att barnen kan övergå till förskoleundervisning och vidare till grundläggande utbildning i form av språkbud."

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan (2014) förstärker de föreskrifter om språkbudsverksamheten som står skrivna i Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2022).

I grunderna för förskoleundervisningens läroplan betonas också konsekvent och omfattande användning av språkbudsspråket och samarbete med vårdnadshavarna. Dessutom nämns i Grunderna för förskoleundervisningens läroplan samarbete med skolan för att säkerställa en smidig övergång från förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen.

Målet med språkbud

Målet med språkbudet är att barnet efter att ha genomgått språkbudsstigen från småbarnspedagogiken till slutet av grundskolan har funktionella språkkunskaper i både svenska och finska. Barnet har förutsättningar att fortsätta sina studier på båda språken. Språkbud stöder utvecklingen av både finska och svenska. Syftet med språkbudet är också att hjälpa barnet att förstå finska och sverigefinska kulturtraditioner.

Bergroth (2015)

Inom småbarnspedagogiken och i synnerhet förskoleundervisningen är målet att stimulera och stärka intresset för språkbud.

Auramo & Pitkänen (2020)

För vem är språkbudet avsett för?

Helsingfors stad definierar vem språkbudet riktar sig till på följande sätt:

"Ruotsin kielikylypyhjelma on tarkoitettu lapsille, jotka eivät vielä osaa ruotsia ja jotka puhuvat yhtenä kotikielenään suomea. Kielikylypyhjelmaan osallistuvien lasten kielitaidon kehittyminen molemmassa kielissä edellyttää päiväkodin, koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Opinpolun ensimmäisinä vuosina huoltajat vastaavat suomen kielen ja muiden kotikielten kielitaidon kehittämistä ja vahvistamisesta. Päiväkoti ja koulu puolestaan vastaavat ruotsin kielen opettamisesta."

Språkbudet är därför för barn som inte har några tidigare kunskaper i svenska. Finska bör vara ett av barnets hemspråk. Vårdnadshavarna har huvudansvaret för att utveckla och stödja utvecklingen av finskan. I språkbudet ökar finskans andel i undervisningen från och med årskurs tre. Språkbudet kräver inga särskilda färdigheter eller talanger av barnet. Barnet har nytta av ett starkt modersmål. Om barnet har behov av stöd får hen stöd på samma sätt som i enspråkig undervisning.

Helsingfors stads websidor, Bergroth (2015)

Språkbad i Helsingfors

Språkbadet börjar det år barnet fyller fyra år, men det finns viss flexibilitet beroende på daghemmet. Barnet skall påbörja språkbadet senast i början av förskoleåret.

Helsingfors är Finlands största språkbadskommun och har därför det största språkbadsnätverke. Titta på en video som presenterar den svenskspråkiga språkbadstigen som helhet. <https://youtu.be/xvwKJCQjw9g>

Pedagogiska principer för språkbad

I det här avsnittet får du lära dig mer om de pedagogiska principerna för språkbad.

Följande ämnen kommer att tas upp:

- Språkbad av hög kvalitet
- Förväntningar för verksamheten
- Småbarnspedagogikens specifika principer

Funktionellt språkbad

Språkbad av hög kvalitet bygger på föreskrifterna i Grunderna för planen för småbarnspedagogik och Grunderna för förskoleundervisningens läroplan samt de lokala revideringar som gjorts utifrån dem.

Ett tecken på språkbad av hög kvalitet är att barnen kan erbjudas en sammanhängande språkbadsstig från småbarnspedagogiken till slutet av grundskolan. Genom god planering och samarbete med småbarnspedagogik, förskola, skola och vårdnadshavare kan barnet växa upp tvåspråkigt/flerspråkigt. Öppen interaktion hjälper de olika aktörerna att utveckla språkbadsverksamheten i samma riktning.

För att språkbadet ska bli framgångsrikt krävs förståelse för dess särdrag och pedagogiskt ledarskap från enhetschefen. Det är viktigt att stödja personalen och göra det möjligt för dem att utveckla sina yrkeskunskaper. Språkbadsläraren är i bästa fall tvåspråkig, och hen bör ha goda kunskaper i båda språken, svenska och finska.

Språkbadsläraren bör ha pedagogiska färdigheter både som språklärare och som småbarnspedagog, eftersom språkbad inte bara handlar om att tala svenska med barnen. I språkbadet är svenskan både mål och medel för inläring. Därför är det viktigt att stödja barnens språkliga utveckling och förståelse genom språkbadet. Att använda bilder, gester och annat stöd är en vardaglig aktivitet.

Auramo & Pitkänen (2022)

Förväntningar

Ta reda på mer om de förväntningar som språkbud ställer på personal och barn.

För personalens verksamhet

Språkbudslärarna är tvåspråkiga, språkligt medvetna, entusiastiska och kreativa.

- De ska tala ett klart och tydligt allmänspråk.
- De ska ständigt följa upp och utveckla sitt eget språkbruk och sina egna språkkunskaper.
- Läraren talar svenska med barnen, även om barnen svarar på finska.
- Med vårdnadshavarna använder personalen finska.

Läraren

- Anpassar sitt språkbruk till den nivå som är lämplig för barnet.
- Stöder barnets språkförståelse och språkproduktion.
- Använder varierande undervisningsmetoder.
- Stöder elevens individuella språkutveckling.
- Tillverkar och tillämpar befintligt undervisningsmaterial, eftersom det finns så lite färdigt material att tillgå.

Bergroth (2015)

För barns verksamhet

Barnen uppmuntras att tala svenska, men de kan själva välja vilket språk de kommunicerar på. Barnen måste också kunna göra sig förstådda på finska.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik, Grunderna för förskoleundervisningens läroplan

Pedagogiska principer för språkbud

I språkbud undervisning, liksom i all annan undervisning, är det viktigt att det språkliga inflödet är varierat. Med språklig input menas allt det språk som barnen hör och ser. Läraren är själv medveten om vilket språk han använder och ser till att han använder ett brett ordförråd som är anpassat till barnens ålder. Valet av undervisningsmaterial tar också hänsyn till språket. Ordförråd som är relaterade till de ämnen som tas upp visas i inläringsmiljön. Läraren måste vara noga med att inte förenkla språket för mycket för att säkerställa förståelsen.

Det finns många sätt att stödja barnens förståelse. Nyckeln är förutsägbarhet i vardagen, dvs. repetitiva rutiner. En vuxen modell och upprepning av samma termer är viktigt. Fokus ligger på konsekvens och tydlighet. Visuella hjälpmedel och andra visualiseringar är en naturlig del av vardagen. Andra icke-språkliga medel som ansiktsuttryck och gester stöder också förståelsen. Genom lek och aktiviteter är det naturligt för barn att öva på att producera ett nytt språk med hjälp av en vuxen modell.

Aktiviteterna syftar till att tillgodose alla försök att använda målspråket på ett positivt sätt. Barnen uppmuntras och får beröm även för de minsta försöken att använda målspråket.

En varierad och rik språklig input

- språk som används av läraren
- läromedel
- miljö

Läraren och inläringsmiljön stöder förståelsen och produktionen av det nya språket

- rutiner, upprepning och mönster
- tydlighet och konsekvens
- icke-språkliga medel: miner, gester
- lek, funktionalitet, illustration och visualisering (bildstöd)

Vuxna stödjer språkanvändning och individuell utveckling av svenska

- uppmuntran, beröm
- ständig positiv feedback

Särskilda kännetecken för förskoleverksamhet och barnomsorg

Läs mer i boken Avaimia kielikylypyopetukseen "Varhaiskasvatuksen erityispiirteet" s.50–53
Boken kan laddas ner från språkbad.fi.

https://drive.google.com/file/d/1F_IGaLVaCdEnmRb3LRHtzCbXMZBZ21Y/view

Språkinläring

I det här avsnittet får du lära dig mer om fördelarna med tidig språkinläring och hur ditt barn gör framsteg när hen lär sig ett nytt språk.

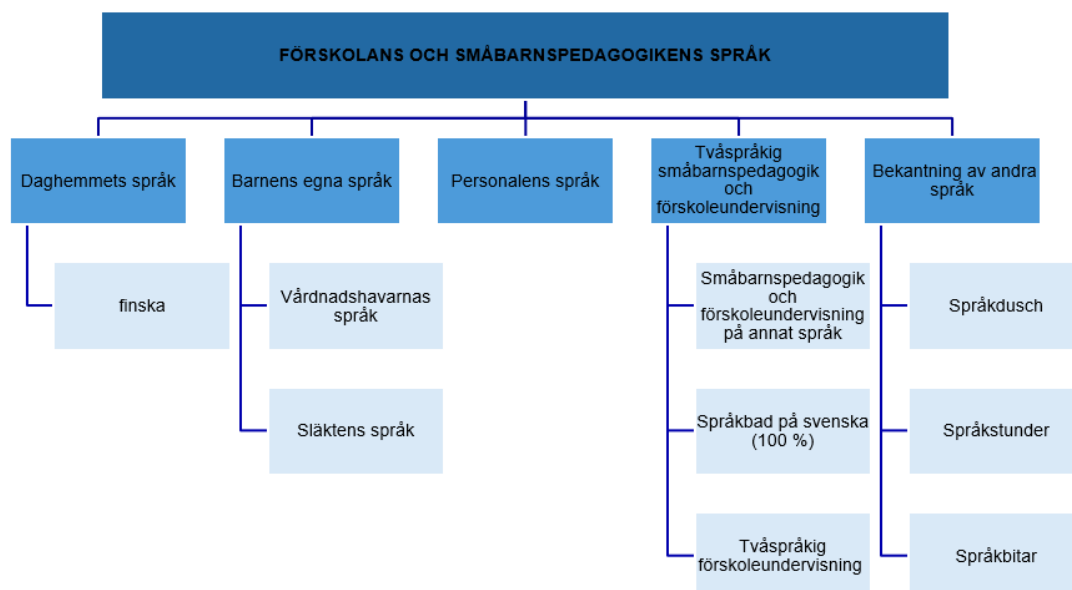
Teman för avsnittet är:

- Fördelarna med tidig språkinläring
- Språkets rika värld
- Utveckling inläringen av svenska

Språk i daghem

Därefter tittar vi på den språkliga miljön på förskolan. Det vill säga att vi ur ett språkligt perspektiv funderar på vilken typ av miljö barnen befinner sig i under förskole- och småbarnspedagogiken.

Språkinläring sker inte i ett vakuum utan i samspel med andra. Den påverkas också av den egna bakgrunden, modersmålet och kulturen, genom vilken man ser på ett nytt språk. Det är därför viktigt att tänka på den språkliga miljö och det sammanhang som barnen befinner sig i. Andra språk ska inte ignoreras, men det är bra att vara medveten om att de finns, och skillnaderna mellan språken kan mycket väl diskuteras med barnen. Alla typer av jämförelser och analyser av språk utvecklar barnens språkliga medvetenhet och främjar språkinläringen. Börja nu fundera utifrån enhetens och gruppens perspektiv på vilka språk som ska ingå i tabellen.

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014

Läroplanen för förskoleundervisningen styr planeringen av verksamheten i förskoleundervisningen. Ett av de viktigaste områdena för lärande i förskoleundervisningens läroplan är Språkets rika värld. Detta omfattar språket som både mål och medel för lärande.

Lär känna Grunderna för förskoleundervisningens läroplan i ditt område för att få grundläggande information om detta tema. Här kommer du till Helsingfors grunderna för förskoleundervisningens läroplan, där du hittar kapitlet Språkets rika värld på sidorna 19–20.

<https://www.hel.fi/static/liitteet/opev/laroplan-forskoleundervisningen-2016.pdf>

Barns språkliga utveckling

Viktiga färdigheter för språkutvecklingen är interaktionsförmåga, språkförståelse och språkproduktion, språkligt minne, ordförråd och språklig medvetenhet.

Interaktionsfärdigheter

Interaktionsfärdigheter är färdigheter som behövs när man interagerar med andra. Interpersonella färdigheter omfattar verbal och icke-verbal kommunikation. Det innebär att förståelse av ansiktsuttryck, gester och tonfall också är en del av interaktionsförmågan. Det är också bra att öva på talväxling på ett medvetet sätt och på ett sätt som förklaras öppet för barnen. Det är viktigt för utvecklingen av samspelsfärdigheter att barnens verbala och icke-verbala initiativ besvaras. Barnen måste känna att de blir hörda.

Språkförståelse och språkproduktion

Att förstå det talade språket är viktigt i förskoleundervisningen. En del barn börjar redan uppfatta skriftspråket. Detta kan också stödjas som en del av aktiviteterna. Produktionsfärdigheter fokuserar också på talat språk. När barnen blir intresserade kan de också introduceras till skriftspråket och öva på att skriva under handledning. Barnens förståelse kan stödjas med hjälp av till exempel bilder och modellering. Gester och ansiktsuttryck hjälper också till att förmedla budskapet. Det är bra att öva på att förklara och förklara saker för barnen. Detta kan övas genom modellering och kompletterande frågor.

Språkligt minne

Språkligt minne avser uppgifter och aktiviteter som lagrar, bevarar och återkallar saker som är relaterade till språkliga erfarenheter, t.ex. namn, ord, meningar och berättelser. Minnet är en av vardagens färdigheter och spelar en särskild roll när det gäller att lära sig nya saker (Niilo Mäki Institute).

Ordförråd

Barns ordförråd kan byggas upp till exempel genom sånger, barnramsor och läsning. Det är viktigt att använda ett rikt och varierat språk i vardagen. Barnen får läsa många olika slags texter och utforska dem tillsammans. Att namnge saker under aktiviteter ökar barnens ordförråd.

Språklig medvetenhet

Språklig medvetenhet är en process där man medvetet observerar olika språksituationer, texter och språkdrag. Språklig medvetenhet innebär också att öva på ljuddiskriminering (t.ex. att känna igen det första ljudet). Språklig medvetenhet innebär också att man är medveten om att det finns olika språk. Allt detta stödjer också utvecklingen av språklig medvetenhet. Språklig medvetenhet, liksom andra aspekter av språkutveckling, är inte separata utan överlappande och samtidiga. Därför är det många aktiviteter som stödjer utvecklingen av många olika aspekter.

Språkinläring ur ett hjärnforskningsspektiv

Titta på video när Minna Huutilainen berättar om barns språkinläring ur ett hjärnforskningsspektiv.

https://youtu.be/7_9PdZXsOH0

Sammanfattning av videon

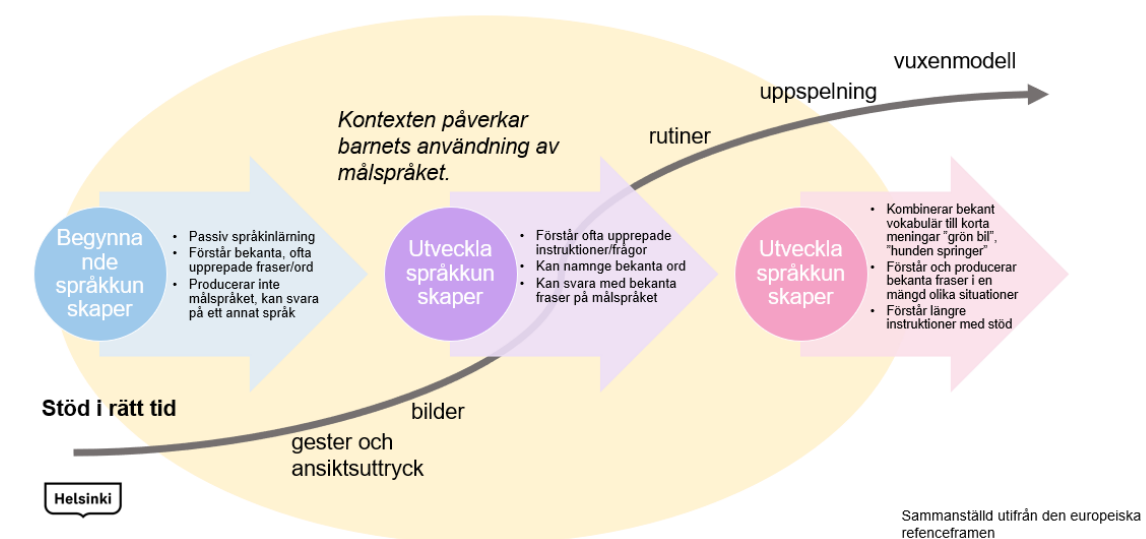
- Den normala utvecklingen av ordförrådet och den fonemiska kartan av modersmålet börjar bli tydlig vid 3 års ålder.
- Enligt flera studier är exponering för ett nytt språk fördelaktigt från 3 års ålder och framåt, om utvecklingen av modersmålet är åldersadekvat.
- När det gäller barn vars modersmålsutveckling är försenad eller där problem har observerats, finns det få studier om exponering för främmande språk. Dessa studier visar att exponering är gynnsamt.
- Om ett barn har två starka modersmål är det mest sannolikt att tidig exponering för ett tredje språk är gynnsamt.
- Att exponeras för ett språk i åldern 3–8 år är inte bortkastat även om språkinläringen inte fortsätter. Barnet kan glömma de inlärdade orden, men den fonetiska kartans flexibilitet bevaras och gynnar inläringen av nya språk, särskilt det språk som barnet har exponerats för under den tidiga barndomen.
- De mest effektiva sätten för tidig språkinläring är exponering som en del av en aktivitet, genom lek och sång.
- Att använda sång är effektivt eftersom det är lättare att lära sig språkliga drag genom att sjunga än genom att tala. Musik stöder utvecklingen av hörselsystemet i allmänhet.

Att lära sig svenska i ett språkbud

Diagrammet nedan illustrerar de tidiga stadierna i språkinlärningen. Graferna är alltid förenklade modeller. Språkinläring sker sällan i en rak linje och inom alla områden samtidigt.

Särskilt i de tidiga stadierna av språkinlärningen är språkkunskaperna mycket kontextspecifika. Med andra ord är språkinlärningen säkrare i en bekant miljö än i en främmande. I de tidiga stadierna är språkinlärningen fortfarande situationsbunden, dvs. fraser som man lärt sig bra i daghem kanske inte kommer lika flytande på fritiden.

För att stödja tidig språkinläring är det viktigt att använda en mängd olika stödmetoder, dvs. stöd i rätt tid. Språkstöd i rätt tid hjälper barnen att använda även begränsade språkkunskaper, vilket bidrar till språkutvecklingen. Formerna för stöd i rätt tid i undervisningen kommer att ses över i samband med planeringen av aktiviteter.

Språkmedvetenhet

I detta avsnitt behandlas språklig medvetenhet ur småbarnspedagogikens perspektiv. Språklig medvetenhet är en del av läroplanen för småbarnspedagogiken.

Följande ämnen behandlas:

- Språklig medvetenhet i läroplanen för småbarnspedagogik och läroplanens kriterier för förskolan
- Den språkliga medvetenhetens delområden.
- Att utveckla och stödja barns språkliga medvetenhet

Dokument som styr verksamhet

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen styrs planeringen av gemensamma styrdokument: planen för småbarnspedagogik och läroplanen för förskoleundervisningen.

Läs sedan kapitlet **Kulturell mångfald och språklig medvetenhet** som börjar på sidan 29 i Helsingfors plan för småbarnspedagogik.

https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/vare/Helsinki_Vasu_SE.pdf

Områden för språkmedvetenhet

Språklig medvetenhet är ett begrepp på flera nivåer och har definierats på många olika sätt inom forskningen. Det är viktigt att förstå att språket är centralt i alla aktiviteter.

Läs vidare för att ta reda på vad språklig medvetenhet handlar om. Varje stycke beskriver en aspekt av språklig medvetenhet. Områdena för språklig medvetenhet är:

1. Medvetenhet om språket som system och hur det fungerar

Språklig medvetenhet är en medvetenhet om språket som system, dvs. hur språket är uppbyggt av ljud, ord och meningar. Språklig medvetenhet är också en medvetenhet om hur språket fungerar, dvs. hur språket används i olika situationer, och hur språket manifesterar sig i olika situationer i olika former (t.ex. skriftspråk, talspråk, dialekter).

2. Språklig medvetenhet

Språkmedvetenhet är en medvetenhet om olika språk och deras mångfald. Olika språk har likheter och olikheter. Språk är en integrerad del av kulturen och dess yttringar. Kunskap om språk bidrar därför också till kulturell förståelse.

3. Medvetenhet om språkets betydelse för individen och samhället i handling

Språklig medvetenhet är en medvetenhet om språkets betydelse för alla. Språket har en kommunikativ funktion som gör det möjligt för oss att sända och ta emot information från andra. Språket är kärnan i all interaktion. Språket är också en del av identitetsskapandet, eftersom det är genom språket och de betydelser det skapar som vi bygger upp en bild av oss själva och andra som en del av en gemenskap.

4. Medvetenhet om språkets roll i kognitiva funktioner

Språklig medvetenhet är en medvetenhet om språkets betydelse för kognitiva färdigheter. Tänkandet, resonemanget, problemlösningen och minnet byggs upp med hjälp av språket. Språket skapar betydelser för såväl konkreta som abstrakta saker. De betydelser som skapas av språket gör att vi kan kommunicera med andra. Språket gör det möjligt för oss att förstå nya saker och därmed att lära oss.

Lehtonen & Rätty (2018), OPH Kielitietoinen opetus - kielitietoinen koulu

Språklig medvetenhet inom småbarnspedagogik

Se Mari Honkos video om språklig medvetenhet i småbarnspedagogiken. I videon behandlas språklig medvetenhet ur perspektivet finska som andraspråk, men samma principer gäller också för språkbud. Före videon kan du fundera på hur de olika aspekterna av språklig medvetenhet beaktas i din verksamhet.

<https://youtu.be/6joAiqTT1g4?si=C8gkyw5TShrtujH0>

Utveckla barns språkliga medvetenhet

Ett barns språkliga utveckling börjar med att det förstärker ljuden i sitt modersmål. Redan innan ett barn producerar tal lär det sig språk av en vuxen modell. Barnet lär sig att producera språk genom att imitera en vuxen och språket är mycket praktiskt. Den vuxnes modell är också viktig vid läsning och lägger grunden för utvecklingen av läs- och skrivfärdigheter.

Det finns fyra nivåer av språkutveckling hos ett barn:

Fonologisk medvetenhet: barnet förstår sambandet mellan bokstaven och ljudet

Morfologisk medvetenhet: medvetenhet om ord.

Morfologisk medvetenhet: en förståelse för ordföljd, rytm och melodi i talet och regelsystem.

Semantisk-pragmatisk medvetenhet: en förståelse för ords betydelse och innebörd.

Praktiska exempel som stöd för utvecklingen av språklig medvetenhet:

Lorus och relaterade bildkort

Rim och ramsor

Sagostund

Barnens eget berättande

Minneslekar

Verbalisering av aktiviteter

Lär mera om Marja Nurmilaaksos artikel "Pienen lapsen kielellinen tietoisuus osana kielen kehitystä". Artikeln hittar du i boken Lapsi ja kieli – Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa (Nurmilaakso & Välimäki, 2011) s. 31-41.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80046/d9e0eb99-ef75-4704-a185-14aa8cbf9366.pdf?sequence=1>

Vardagsliv i språkbad

Detta avsnitt fokuserar på den dagliga planeringen av språkbad inom småbarnspedagogiken.

Tematisk arbete i språkbad

Läs i boken "Avaimia kielikylypyopetukseen" kapitlet Teemaopetus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa s. 72–74. Boken kan laddas ner från [språkbad.fi](https://drive.google.com/file/d/1F_IGaLVaCdEnmRb3LRHtzCbXMZBZ21Y/view).
https://drive.google.com/file/d/1F_IGaLVaCdEnmRb3LRHtzCbXMZBZ21Y/view

Stödmaterial för planering

Du kan använda handboken, som presenteras nedan, för att hjälpa dig att utarbeta planen.

<https://kielet.hel.fi/ruotsin-kielikyly/>

Utvärdering

"Pedagogisen arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen"

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma s. 61

I Helsingfors är en målinriktad och systematisk självutvärdering en central del av småbarnspedagogiken. Den fokuserar särskilt på interaktionen mellan personalen och barnen och på känsliga möten med barnen. I språkbud genomförs utvärderingen på samma sätt som i de övriga enheterna/grupperna. Vid bedömningen av gruppens resultat måste dock språkbudets särdrag - inläring av det svenska språket - beaktas. Det är också bra att undersöka barnens språkliga framsteg både på individ- och gruppnivå. Samma verktyg används för utvärdering som för andra syften, till exempel används enhetens handlingsplan, gruppens pedagogiska plan och gruppens portfolio för att skapa ett pedagogiskt dokumentationspaket. Planerna bör också innehålla de språkliga mål som ingår i aktiviteterna och utvärderingen av dem. Uppnåendet av dessa mål kommer att utvärderas enligt en gemensam utvärderingsmodell.

Kom ihåg!

GLÄDJE	LEKA	SÅNGER	DANS	BERÄTTELSE
SNACK	ARTIKULATION	AFFÄR	REPETITION	ORD OCH UTTRYCK
INKLUDERING AV BARN	INSPIRERANDE	EN SÅKER INLÄRNINGSMILJÖ	MOTIVERANDE	UPPMUNTRA

Källa:

Introduktion till språkbud

Auramo, M. & Pitkänen, A-S. (2022). Avaimia toimivaan kielikylpyopetukseen. Merja Auramo.

Bergroth, M. (2015). Kotimaisten kielten kielikylpy. Vaasan yliopiston julkaisut [625]. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-617-3>

Pedagogiska principer för språkbud

Auramo, M. & Pitkänen, A-S. (2022). Avaimia toimivaan kielikylpyopetukseen. Merja Auramo.

Bergroth, M. (2015). Kotimaisten kielten kielikylpy. Vaasan yliopiston julkaisut [625]. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-617-3>

Språkinläring

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). (23.5.2024). Council of Europe. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/uses-and-objectives>

Språkmedvetenhet

Nurmilaakso, M. & Välimäki, A-L. (2011). Lapsi ja kieli: Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Unigrafia Oy - Yliopistopaino

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala
Kehittämispalvelut
Helsinki oppii kielillä 6

Työpajankatu 8
00540 Helsinki

kielet.hel.fi
www.hel.fi